

הרוח הסינית

הכח המוסרי, האדם האירופאי מוכיח תמיד לעמוד על נפשו ולעודר את לב-שונאיו ליראה, הוא דואג לצמצום-כחם של שכניו ומסיג את גבולם וכך מתלקחות מלחמות ושפיכות-דמים. אירופה כמותה להכרה הפגימי של חוגי-נות-חסיד לקראת מלחמות.

הרת במשפעותה האירופאית המושג-רשת שלא בעולם הזה אינה ידועה רסיני, אשר אינו חותר ליסוד-המיטא-פיזי. הרה הסינית, כפי שנקבעה עיי קונפוציוס הוא תורת-מוסר משפנית, דת סדינית-חברתית שהיא מעין ניגוד לרתי-הכנסיות שבאירופה, תנבורת-היסוד הנפשי והרנשי אצל הסיני נוררת אחריה את האדישות הגודעת לו לענוייהנוף, לחת-לואים וליסורים, לעומת זה לקויה הוא התפתחותו השכלית וכאן פועל לרעה העדר-היסוד המיטאפיזי, כי מקור-המרע הוא בשאיפה לתרץ את הקושיות המיטא-פיזיות, אולם כשם שהמרע נמצא שם בחי-חוליו כן נרלה ועצמת תורת-החברה, היכל התורה הזו — יאמר המתכבד — הוא כהרם ונישא שאין דוגמתו אצל שום אומה ולשון והיא שעמדה להם לסינים בבואם לכונן את הגדולה שבמלכויות-העבר ולקיימה במשך אלפי שנים בשלום. אילו התדירה הרוח האירופאית והמשטר שלה את נפש הסיני, חוקה עליו שיתוסס על אכות-הנוקין של החברה האנושית, סין — פסיים החכם — זקוקה להמשך-תרבותה העצמית: אין היא נשענת על המסחר ומסלות-הברזל ולא על אוצרות-האדמה, זהב, כסף, פחם, כרזל, כי הסיני המקורי יודע לשמור על החוש הצבורי העצמי אשר נצר אותו מרע אלפי שנים. —

אכן, החכם קובע בכפחה הלכות פסוקות בענינים הנתונים בעת בתוך קדחת ההיתוך של מהפכה פוליטית וחברתית עמוקה. אין ספק, כי יסודות רבים של העבר הסיני עור עתידים לנחול את נצחונם, אך לעומת זה — רב יהיה גם החדש שילוח אליהם.

מרוסד סיני, קו הונג פינג, אשר ישב שנים רבות באירופה והבקי בספר-רותה כאחד מבניה, ניסה עתה להעמיד את הקירא האירופי על טיבה של הרוח הסינית והוציא ספר L'esprit du peuple "chinois", רוחו של העם הסיני, (פאריס, 1927) אין זה מחקירה של הציויליזציה — אומר המחבר — לבנות ערים גדולות, בתים נאים ורחובות מפוארים, להמציא מכונות מורכבות ולהעסיק באמנות ומדע, כי השאיפה העיקרית צריכה להתנלם בטיפוס האנושי ורק האדם הוא מוכשר לשקף בבהירות את מהותה ונשמתה של התרבות, אשר בה נידוכו וצמיחתו.

האדם הוא טנבי — בדברים אלה פותח ספר-המקרא הראשון של תינוקה רבית רבן במדינות סין, הילר מורגל משהרילדותו להאמין אמונה שלמה ביצרו הטוב של האדם ותנבורת-הטוב על הרע בעולם עד עולם, אין זה מחסיד קידה של האסכולה הסינית, כדרך בחי-הספר באירופה, להקנות לתלמיד ידיעות, אשר יקלו על מלחמת-הקיום שלו ויהיו לו לעזר בבקשת מקורות המרגסה, כי אם להדריכו בחוקי-מוסר ובמדות נאות ולהסב את לבו למעשים טובים, הונשת-הצדק והיוקה לצבור — הנה האיריאל-ההנוכי של האדם האציר אשר בסין-הפוליטיקה, דעת-הצבור ועבודת-הצבור נכנסים כאין בתהומי-הדת, משוט כך נוצרה כאן חברה שאינה זקוקה להצלמת-השוט של השומר ולכלייו של החייל ולמכסה-הכהן, להיות כל החברה מלוכדת ומאוחדת בתוקף-החוקה המוסרית, חברה, אשר במשך 2500 שנה לפני היות לה קשרים עם אירופה, לא ידעה כל מלחמה מבית ומחוץ, המלחמות שהתלקחו בסין נמנו על ההופעות היוצי-אות סגור הרניל, בעוד שאירופה מורגלה בהן יומיום, שנה-שנה, בני-אירופה — אומר החכם הסיני — נוקמים את הכלל, כי יצר האדם רע מנעוריו ולכן הם אנוסים להעדיף את כהי-אנרף על פני